

PDF Compressor Free Version

Энэсэдэм

○ Нам улуунун хаһыата ○

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

2010 с.

Олунньу

17

күнэ

Сэрэдэ

№16

(10306)

1996, 2005, 2009 сылларга республика басты хаһыата

Улуус баһылыгы мунһабыттан бэлиэтээһиннэр

Ис дыала отделын начальнига В.И. Николаев олунньу 11 күнүгэр аттестацияны ситиһилээхтик барбыт.

Улууска арыгылааһын элбэҕэ бэлиэтэммит. Ол түмүгэр 2009 с. араас оһолтон 77 киһи өлбүт, оһиһигэр 20 киһи арыгытан сүһүрэн, 7 киһи үлүйэн, 3 бэйэҕэ тийийинэн, 9 киһини өлөрбүттэр, суол быһылааныгар 8 киһи өлбүт.

Быйыл 10 суицид бэлиэтэммит, 2 киһи арыгылаан баран өлбүт, 6 киһи ыарахан ээһийи ылан балыһаҕа сытар. 2010 сылтан нарколог штага сарбыллыгыт. Манна эбии бытовое арыгылааһын элбээбитин этэн туран милиция начальнига арыгыны утары охсуһар комиссия тэрий-

эр, бырааһыннык күннэргэ арыгы атыгытын бобор наадатын эттэ.

Таксистар ыйыллыбыт миэстэттэн элбэх киһини ылаалларын, ону ким хонтуруоллуурун туһунан ыйытыгы кирирдэ. Онуоха улуус сэбиэтин председателэ А.Х. Христофоров транспортной инспекцияны кытта үлэ барыаһын туһунан эттэ.

Отгон баһылыгы тутууга солбуһааччы Г.В. Гуляев суолга куттал суох буолуутун улуустаағы комиссиятыгар пассажирдары таһыы, сессияҕа бопшурас быһыытынан киллэрэр туһунан кэпсэтии барбытын, быраабыланы кэһэр таксистары итэҕэл телефонунан биллэриэх-

тэрин сөбүн эттэ.

Бу нэдиэлэҕэ -50, -56 кыраадыс тымныы буолуон сөбүн туһунан факсограмма кэлбит.

Баһаарынай депо саа дьэтин тутууга межевание оһулар, деляна булуллан мас кэрдитигэр үлэ барыаҕа. ОГПН быһыбар буолар объектарын бэрэбиэркэлиир, ирдэбил быһыытынан быһыбар баһаарынай сигнализациялаах эрэ дьэиэҕэ ытытыллахтаах.

Улуу Кыайыы 65 сылын бэлиэтииргэ тэрилтэлэртэн 1 күннээх хамнас хомуллар. «Сайдам» ООО уонна «Намгастрой» ХЭТ бастакынан биэрбиттэр.

2 №-дээх профлией преподавателлэрэ начальнай, орто профессиональной үөрөхтээһин уонна министерство үлэһиттэрин спартакиадатыгар кыттан 7 көрүтэн 4-гэр 1-кы миэстэни ылбыттар, түмүгэр бу спартакиадаҕа кыайыылааһын тахса, 1-кы миэстэни ылан көһө сылдьар кубогунан, «Жигули» массыынанан наһарадаламмыттар.

Хайдах олоһуот, ыаллар?

СУОЛЛАРЫН ТУРУОРСУОХТАРА

Биридиэлээн нэһиликтэри кытта телефонунан сибээспитин салгыбыт. Бу сырыыга биһиэхэ Салбан нэһилиэгин дьаһалтатын специалиһа А.М. Жирков кэпсиир.

Нэһилик тэриллииһиэхэ хаһаайыстыбаларын сирдэрин докумунта онһуулан регистрациялыыр палатаҕа бэриллибит. Ол курдук 15 хаһаайыстыба сирин иэнэ 386 гаҕа тэннээр. Ахсынныттан саҕалаан кулууптарын өрөмүөннүүлэр. Үс эркинин аныгы, сэргэх көстүүлэх матырыяаһын бүүрүбүттэр. Инникитин олохтоох музейдарын өрөмүөннүүр былааннаахтар. Мантан саас арочнай спортивной саалаларын тутарга бөлөмөннөллөр. Былырын нэһилик күүһүнэн маһын кэрдиттэр. Акылаатыгар сөп буолар 19 турбаны аҕалыттар. Онон саала быйыл тутулан бүтэр чинчилээх.

Правительство отчуотун кэтэһэллэр, онуоха саамай улахан кыһалчаларынан буолбут суолларын туруорсар санаалаахтар.

Л. УВАРОВСКАЯ

Сонордьут сонун

СУОСТААҒЫ СУОҕАРДА

Бөрөлөр төһө да айылҕа «санитардара» диэн икки атахтааһын үрдэтиллэн ааттаналлар, аһары элбээн сылгы, сүөһү ырын тайанан, араппакка «ыалдыттаахтаарына» тустаах хаһаайыстыбаларга таһаарар ночоотторо кырата суох. Онон кинилэри, имири эспэксэ, уодьуганньырга турунууну эвэрдэлиэххэ эрэ сөп.

Бу күһүнгүттэн Хомустаах 1-кы нэһилиэгин сылгыһыттарыттан бөрөлөр сылгылар турар сирдэрин быһыта түһэн аһалларын, буулаабыттарын туһунан диксиннэриилээх суһал иһитиннэриилэр кириртэлэн барбыттар. Онон «Нам» ААТ салалтата 3 киһилээх сонордьуттар биригээдэлэрин тэрийбитэ. Кинилэри сайлааһын дьонго-сэргэҕэ бастың сылгыһытынан, булчутунан биллибит Степан Степанович Куличкин аһаммыта. Булчуттарыттан бөрөлөрү Сатаҕай, Кыһыл Туура, Көрдүгэн диэн сирдэринэн сорунан туран дьаныардаахтык сойуласпыттара. Ити сыралаах үлэлэрэ «хаарга хаамтарбата», хара тыалара 2 сур бөрөнү дук гынна. Онон хоһуун булчут Степан Куличкин олоһун усталаах туоратыгар бохтоппут бөрөлөр 17-бэ тийдэ.

Инокентий ИВАНОВ

2010 сыл — Россияҕа Учуутал сыла УЛАРЫЙЫЛАР СЫЛЛАРА

Нам улуунуҕар Учуутал сылын үөрүүлээхтик арыыйы олунньу 9 күнүгэр Хамаҕатта нэһилиэгин «Түһүлгэ» сыһылаа киинигэр үрдүк таһым аытылынна. Бу улахан тэрээһини э учууталлар, педагогическай үлэ ветераннара, ы ырыылаах ыалдыттар, барыта 250 киһи кытынна. Кэлбит дьо барыларыгар кыра чуораанчыктар уонна үөрэх управлениета Учуутал сылынан таһаарбыт «Үөрэх кыһата» диэн анал хаһыата бэлэх туттарылыннылар.

Үөрүүлээх мунһах Нам 2 №-дээх орто оскуолатын учуутала Наталья Готовцева үөрэнэччилэрин кытта көрдөрбүт предствлениенан саҕаланна. Ол кээнэ экра а дойдун президентэ Д.А. Медведев Россияҕа Учуутал сылын арыыйыа этитэ көрдөрүлүннэ. Президент «Быйылгы Учуутал сыла — позитивнай уларыһыылар сыллара» диэн тоһоҕолоон бэлиэтээбитэ болдомтоҕо ытылынна.

Улуус баһылыга А.И. Ильин бары мустубут дьону эвэрдэлээн туран Учуутал сылыгар уларыһыылар, бу сыл ис хоһоонун туһунан дакылаат о ордо, Учуутал сыла аһыллыбытын биллэрдэ уонна үөрэх управлениетын начальнигар В.Н. Дьяконоваҕа сибэки дьөрбөтүн тутарда.

Салгы учууталлар үөрүүлэрин үллэстэ кэлбит ырыылаах ыалдыттар: улуус сэбиэтин председателэ А.Х. Христофоров, үөрэх министрствотын кылаабынай специалиһа М.В. Платонова, министерство уопсай үөрөхтээһин отделын начальнига А.Н. Атласова, президент иһинэн сайлайы институтун проректора Н.С. Сивцева бары учууталлары, педагогическай үлэ ветераннарын исти ник эвэрдэлээтилэр, үтөнү-кэрэни баҕардылар.

Биһиги улууспутугар учууталлар адистияларын дьэи кэргэттэрэ аһыйаҕа суохтар. Биһир саамай кизн туттар, элбэх учууталы иитэн таһаарыт дьэи кэргэнинэн поэт Е.С. Сивцев-Таллан

Бүрэ дьэи кэргэнэ буолар. Сценаҕа кини удьуордара — оһолоро, сиэннэрэ, кийииттэрэ, күтүөттэрэ тахсаллар: Бөтү, Көбөкөн оскуолаларыгар директордаабыт, историяны үөрөспит Тит Ефремович Сивцев, кини кэргэнэ, президент иһинэн сайлайы институтун проректора Надежда Семеновна Сивцева, гимназияҕа, Нам 1 №-дээх орто оскуолатыгар үлэлээбит Степан Ефремович Сивцев, Бөтү оскуолатыгар учууталлаабыт, наука

министерствотын үлэһитэ Анастасия Ефремовна Сивцева, Таллан Бүрэ сиэнэ, Нам 1 №-дээх орто оскуолатын саха тылын учуутала Айыыла Ильинична Сивцева ода.

Үөрүүлээх биэчэр долгутуулаах уонна күүтүүлээх түгэниэн үөрэх управлениетын начальнига В.Н. Дьяконова алтан чуорааны тыһаһан Нам улуунуҕар Учуутал сыла арыллыбытын бигэргэспитэ буолла. Саалаҕа баар дьон бары туран эрэн чуораанчыктары тыһаһан бу түгэн өссө долгутуулаах уонна үөрүүлээх буолла.

Сценаҕа РФ уонна СР президенттэри «Сыл басты учуутала» граннарын кыайылаахтара, барыта 34 учуутал тахсар. Кинилэр ортолоругар биһиги

убаастыыр учууталларбыт: гимназияттан А.В. Новгородов, Л.П. Адамова, С.В. Кириллина, М.С. Гуляева, Нам 1 №-дээх оскуолаттан Л.С. Рехлясова, Хамаҕатта саха-французскай лицейиттэн Е.И. Акимов, Е.С. Степанова, 1 Хомустаахтан Е.В. Колесова, Нам 2 №-дээх оскуолаттан В.В. Сивцева, Бөтүтэн Ф.С. Стручков, Үөдэйтэн А.Д. Яковлев о.да. кизн туттан ааттаннылар. Бары кыайылаахтар ветеран учууталларга сүгүрүйэн туран сибэки дьөрбөтүн туттардылар. Басты учууталлар ааттарыттан Н.С. Охлопков аатынан улуустаағы гимназия директоры информатизацияҕа солбуйааччы, «Сыл басты учуутала-2009» республикатаағы конкурс кыайылааҕа, Бүтүн Россиятаағы конкурс кыттылааҕа А.В. Новгородов эвэрдэ, махтал тылларын тиэртэ.

Үөрүүлээх биэчэр улахан концердын кизргэтилиннэ. Дьокуускайтан биһир дойдулаахтарбыт, С. Омоллоон аатынан Опера уонна балет театрын артыыстара Семен Оконешников, Анастасия Мухина ырыаларын бэлэхтээтилэр, Светлана Бучугасова флейтаҕа оонньоото. Маны таһынан улууспут биллэр мелодистара, ырыаһыттары Андрей Замятин, Афанасий Татаринов, Саргылана Пономарева эвэрдэлээтилэр. Учууталлар, үөрэнэччилэр ырыалара, үкүүлэрэ мустубут дьон биһирэбилин ылла. Улахан концерты гимназия уонна начальнай оскуола оһолорун хора «Сахам сирэ» ырыанан түмүктээтэ. Бу биэчэри Надежда Дмитриева, Дмитрий Ядрихинский иилээн-саҕалаан ыттылар.

Нам улуунуҕар Учуутал сыла үрдүк таһым а, өрө көтөүллүүлээхтик, тэрээһиннээхтик аһыллыбытын бары кэлбит дьон биһирээн бэлиэтээтилэр. Аны учууталлар иннилэригэр анал сылларыгар үрдүк көрдөрүүлэри ситиһэр, үөрэнэччилэрин тустарыгар аһсаабат кыһамньыларын ууран үлэлиир сыал-сорук турар.

В.РЬКУНОВА

«ЫЙЫТ — ХОРУЙДУУБУТ»

Тел. 41-3-32, 41-4-96

П. Петухова:

— Нам -1 Хомустаах -Нам хайысхатынан такси сыаната аһары ыарахан. Сана дьылтан таксилар 80 солк. илдээр, аҕалар буолулар. Ааспыт сыла 60 солк. этэ. Оттон олохтоох автобус сыаната 48 солк. Таксиларбытыттан сыана ыараабыт биричиинэтин ыйыттаһытына: «Пенсия үрдээбитэ!» — дэһэллэр. Ама, барыта пенсиянан кээлмэйдэнэрдүө?! Мантан ситтэрэн ыйытыаһын баҕарабын.

Улуус иһигэр таксилар сырыыларын ким хонтуруоллуруй? Ити күчү быһа уочараттаһан дьону таһар массыыналар бары биһигини таһарга көгүллээхтэр дуо? Биһир халбарыйбат сыананы олохтуур тэрилтэ баар дуо?

Экономикаҕа уонна үпкэ-харчыга улуус баһылыгы солбуйааччы Л.Н. Петрова:

— Саха республикатын бэс ыйын 15 күнүнээҕи 499 N-дээх 246-с «Олохтоох бэйэни сайаһыны органнарыгар сыананы быһыыга государственнай боломуочуйалары биэри туһунан» сокуонна олоһуран, олохтоох бэйэни сайаһыны органнара таксиларга сыана быһар ыараалтара суох. Такси общественной транспорт өнгөтүгэр кириһибэт. Ол эбэтэр автобус курдук сыана быһыллыбат. Дьону таһарга улуус дьаһалтата көнүл биэрэр боломуочуйата суох. Лицензияламат өнгө буолан, таксистар ИП буолалларыгар, нолуок инспекциятыгар учуокка эрэ тураллар. Такси сырыытын транспортнай инспекция бэрэбиэркэлиэхтээх, оннук инспекция Нам улуунуҕар суох.

Редакцияттан: Онон айанныттар, эһиги көрүүгүтүгэр такси сыаната аһары ыарахан буолаһына, айанныыртан аккаастанан, бэйэбит удамыр сыанаһытын этэн сөбүлэһиннэрэн, эбэтэр автобуһунан сылдыаххытын сөп.

Бэлэмнээтэ Л. УВАРОВСКАЯ

Марина, Нам с. олохтооҕо:

— Чернышевскай уул. 3 дьэитин подьейыгар 3 этээскэ биһир болж томмута ыраатта. Маннык дьонунан ким дьарыктаньахтааһыт?

П.Г. Сокольников, Нам улуунун ИДьО обществоҕа куттал суох буолуутун милициятын начальнига:

— Бу Чернышевскай уул. 3 дьэи подьейыгар хоһор киһи аата Винокуров Василий Петрович диэн, 1959 с. төрүүх, төрөөбүт сирэ — Аппааны бөһүөлөгэ. Бу киһи төрөппүт оһолоох, Нам улуунун Үөдэй бөһүөлөгэр олоһор. Түгэнинэн туһанан, төрөппүт уолугар этиэм этэ, аҕаһын кэлэн бэйэһэр илдэ баран олордоргор, көрөргөр-истэргэр.

Маннык ыарахан балаһыаньаҕа түбэспит дьону кытта социальная харалта управлениета уонна олохтоох дьаһалта дьарыктаньахтаахтар.

Бэлэмнээтэ Л. НОВГОРОВОДА

Күннэр-дьыллар ааһан истэхтэрин аайы, сэри толоонугар Ийэ дойдуларын көмүскээбит, Кыайы тыһа дьэн тыһыла өлө-гыллэ үлээбэт биир дойдулаахтар-быт айылға анал...
 улууһуттан барыта, билигин биллэринэн, 1849 киһи ыгырыллыбыта. Ааспыт Улуу Кыайы 60 сыллаах үбүлүүгүр улуус ветераннарын сыралаах үлэлэринэн, 276 киһини эби булан, 1117 киһи сэрии хону-тугар охтубута уонна сураҕа суох сүппүтэ биллибитэ. Дойдуларын — төрөөбүт төрүт буордарын 530-ча киһи булбута дьэн урут наар этэбит. Ол эбэтэр 200-тэн тахса салдаат дьылдата билигин да биллибэт курдукта.

Билигин тыыннаах ветераннар, эдэр көлүөнэ дьоннор сэрии кыттылаахтарынын, 2400-кэ тыыл ветераннарын ааттарынын үйэтитэр, кинилэр охсуһууларынын, үлэлэрин кэлэр көлүөнэ ыччакка кэпсээн хаалларар ытык иэстээхпит. Ол сиэринэн Нам улуһун нэһиликтэрдээҕи ветераннарын сэбиэттэрэ, сэрии уонна тыыл ветераннара, эдэр ыччаттара, улуус дьаһалтата «Мэнэ Таас» дьэн Нам улуһун мемориал кинигэтин 1996 сылтан таһаараллар. Барыта түөрт туом табыста.

Бастакы туомна сэрии кыттылаахтарынын, тыыл ветераннарын испиһэктэрин таһаарбыһыт. Иккис туомна сэрии кыттылаахтарынын туһунан очеркалар кирибэттэрэ. Үһүс туомна тыыл ветераннарын туһунан автордар уонна ветераннар бэйэлэрин ахтыылары кирибитэ. Бу туому ыалдыа сьылдыан Илья Ефремович Сивцев туруулаһан туран бэйэтэ мунньан, редакциялаан таһаарбыта. Кинигэ 297 киһи ахтыыта, онно хастыы эмэ дьон туһунан эмиз ахтыллан суруллар. Онно ити кинигэ тыһынычаттан ордук киһи аата баар. Ол эрээри, сорох нэһиликтэр дьонноро ситэ суруллан кирибэттэрэ. Онно Никольскай, Искра, Нам сэлээннэлэрин дьоннорун туһунан биир да ахтыы суох. Бу, нэһиликтэр оччотооҕу салайааччылары биир дойдулаахтарынын үйэтиигэ улахан суолтаны биэрбэтэхтэрин көрдөрөр.

Төрдүс туомна саллааттар фронтан суруктара уонна тыыннаах төннүбүт саллааттар бэйэлэрин ахтыылары киридилэр. Советскай Армия кылаабынай командуну-

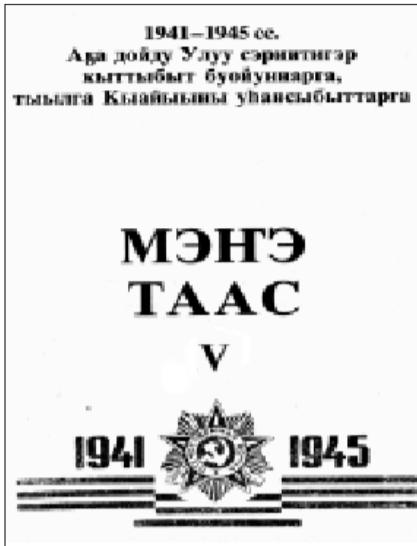
Улуу Кыайы 65 сылын көрсө

«МЭНЭ ТААС» 5-с КИНИГЭТЭ

PDF Compressor Free Version

суруктара, фронт командуючайдарын хас да махтал суруктара бааллар, кинигэ саллааттар 60 суруктара, 60 ахтыылар киридилэр. Олор истэригэр Виктор Сивцев 11, Гаврил Жирков 8, Егор Азаров 5 сурук-

лаа кыра, чараас тастаах эрэ кинигэлэри бэчээттир кыахтаах. Уонча олохтоох автордар кинигэлэрэ, бириддилен дьэ кэргэн кинигэлэрэ бэчээттенэн тахсыталаатылар. Быйыл Кыайы 65 сылыгар аналлаах кыра кээмэйдээх кинигэлэрбитин эмиз онно бэчээттир буоллубут. Киин б и б л и о т е к а көмөтүнэн «Ытык сир ыраалаах, Кэрэ сир кэскиллээх» дьэн патриотическай иитиигэ туһуламмыт улуус сорох ытык сирдэрин, сэрии кыттылаахтарыгар аноммьт пааматынньыктар тустарынан кылгас билиһиннэриилээх кинигэ «Оботун», «Чуораным чугдаарын хаалларан...» дьэн сэриигэ кыттыбыт биэс уонтан тахса учууталлар тустарынан, «Нам кыргыттар ол уоттаах сэриигэ» дьэн кинигэлэр уонна «Мэнэ Таас» бэһис туома тахсалара былаанаммыта. Кинигэлэр матырыйаалара бөлэмнэр, силигин ситэри эрэ хаалла. Арай спонсордар көмөлөрүнэн онһууллубут биир кинигэбит төлөбүрү Намнаагы типография кирибитэ, билигин ол үппүгүнэн хайдах бэчээттирбит биллибэт.

Билигин муньууллубут матырыйаалы редакциялаан, рукопиһын онорон, корректураалаан бэчээккэ бэлэмнээн Кыайы 65 сыллаах үбүлүүгүн көрсө биир туому бэчээттэргэ былааннаахпыт. Онно сметаҕа кирибит үп чөлүгэр түһэриллиэхтээх.

Санатан аһардакха, «Мэнэ Таас» бастакы туомугар сэриигэ ыгырыллыбыт, сэриигэ төннүбүт саллааттар испиһэктэрэ кирибитэ, хас кэники туом аайы саҕа көрдөөһүннэр түмүктэринэн ол испиһэк эбиллэн испитэ. Иккис туомна сэрии кыттылаахтарынын туһунан корреспонденттар,

суруналыстар оройуон, улуус хаһыаттарыгар суруйан таһаарыт очеркалара, ыстатыйалара кирибиттэрэ, ону таһынан «1941-1945 сс. Аҕа дойду Улуу сэриигин кирибэннээх үлэтин иһин» мэтээлинэн 1945-1947 сс. наҕараадаламмыттар испиһэктэрэ кирибитэ. Үһүс туомна тыыл ветераннарын туһунан ахтыылар нэһиликтэринэн араарыллан киллэриллибиттэрэ. Онно сорох нэһиликтэртэн элбэх, сорохтортон олус аҕыах кирибитэ. Ону кэники туомнарга ситэрин биэриэхтээхпит. Сэриигэ тыыннаах кэлбит дьоннорбуттар пааматынньык тутта сьылдыабыт, онно кинилэр хаартыскаларын мунньабыт, анал матырыйаала онорторо сьылдыабыт. Бамыйын 9 күнүгэр үөрүүлээхтик аһар былааннаахпыт.

2009 с. ыам ыйын 9 күнүттэн 2010 с. Кыайы үбүлүүгүн көрсөүхкэ диэри Саха сиригэр Президент В.А. Штыров ыйааҕынан «Ветераннар сьыллара» биллэриллибитэ. Онно билигин улуус үрдүнэн анал былаан онһулан үлэ бара турар.

Оскуола оҕолоро бу үлэ кыттылаарын тэрийи олус хайҕаллаах суол. Киин библиотека иһинэн, ветераннар улуустаагы сэбиэттэрэ кыттылаах конкурс бастакы түһүмэҕэ түмүктэннэ. Конкурс салданан бара турар, үчүгэй үлэлэр «Мэнэ Таас» кинигэҕэ туста салаа быһыытынан кириэхтэрин сөп, эбэтэр оҕолор эһэлэрин, хос эһэлэрин туһунан көрдөөн, булан суруйууларынын түмэн туста кинигэ онорон таһаарар буоллар үчүгэй буолуо эбит. Сыл аайы ытыллар Аммосовскай, Винокуровскай аҕыыларынын сибээстэн үчүгэй сонун ис хоһоонноох, саҕа булуулардаах суруйуулар да бааллар. Олор «Мэнэ Таас» кинигэ сериятыгар киллэриллэн анал туом да буолан тахсыахтарын сөп. Бу дакылааттар үөрэх улуустаагы управлениетыгар уонна М. Аммосов аатынан госуларственност музейыгар түмүллэ сыталлар. Кинигэ табыстар үөрэнэр ыччаты патриотическай иитиигэ улахан суолталана, Ийэ дойдуларын көмүскэлигэр олохторун толук ууран туран сэриилэспит дьоммут ааттарынын үйэтиигэ иһи төлөөһүннэ биир олук буолуо этэ.

И. КРИВОШАПКИН,
ветераннар улуустаагы сэбиэттэрин председателэ

Олохтоох бэйэни салайыныы — инники дьылдыбыт

Василий САПСАЙ: «БЫЫБАРГА ЭППИЭТИНЭСТЭЭХТИК»

сорох государственнай болумуочуйалары тугуһаллара эрайыллар. Онно баһылык ситиһиллээх үлэтэ сокуоннары билииттэн, салайар үлэни утумнаахтык ыытары уонна бэйэтин тула кыахтаах хамаанданы тэрийэри төһө сатырыттан тутулуктаах. Ол иһин баһылыкка үчүгэй бөлэмнээх профессиональнай управленецтар, салайар технологияны, олохтоох уратылары билэр, авторитеттаах дьон тахсан муниципальнай тэриллиилэр компетенцияларыгар баар баһаам элбэх боппуруостары быһааралларыгар баарыллар.

— Дьэ эр, ким да муниципальнай тэрилли баһылыга буолан төрөөбөт буоллаҕа?

— Биллэн турар, үөрэниэххэ сөп, ол эрээри ма наһы күнтэн уустук боппуруостары быһаарар наада. Статистика көрдөрөрүнэн, быыбарга кыттар баһылыктар 50 % талыллыа суохтара. Ол иһин биһиги билиэттэн са а талыллыбыт баһылыктарга идэни үрдэтэр курстары тэрийэри толкуйдуубут. Ким эрэ сокуоннары бэйэтэ үөрэтиэ дии санаабаппыт, уустуга да бэрт. Үөрэти адатпация кэмин кыччатан, сүрүн билиилэринэн хаачыйыан сөп.

— Са а баһылык бэйэтин хамаандалаа буолар, онно урукку үлэтигэр урайаллар дьэн өйдөбүл баар.

— Итинник сыһан табыллыбат. Са а баһылыктарга биһиги сырыы аайы кадровай үлэ утумнаах буоларыгар сорук туруорабыт. Аппараты бүтүннүүтүн уларытар табыллыбат, дьаһалталаарга профессионаллар үлэлииллэр, кинилэри үөрэтиигэ бюджеттэн элбэх үп бэриллибитэ учуоттаныахтаах. Талыллар дуоннастаах сирйдэр үлэлэрин хаачыйар муни-

ципальной сулууспалаахтары эрэ ууратыы сокуо а көрүллэр. Бу — көмөлөөчү, сүбэһит, ол эбэтэр болдьохтоох дуогабардаах үлэһиттэр. Онтон атын муниципальнай сулууспалаахтар болдьово суох дуогабардаахтар, онно баһылык уларыыта кинилэр дуогабардарын тохтотууну эрайбэт.

— Олоххо сороҕор оннук буолбатах.

— Хомойуох иһин, атын түбэлтэлэр эмиз бааллар. Ол иһин са а талыллыбыт баһылыктар үлэлэрин тосту уларытыттан буолбакка, сокуоннары үөрэттигэн уонна үлэҕэ сыһаннарын быһаарыттан саҕалыахтарынын наада.

— Василий Васильевич, оттон быыбардааччы ким дуоһунас ылаары, ким олоһор бөһүөлөгэр, куоратыгар туһалары быыбарга кыттарынайдах билиэн сөбү?

— Мин санаабар, кандидаттар программаларын болдойуохха наада. Быыбар хампааньыта — программалар күрэхтэһиллэрэ буолуохтаах. Биир кандидат благоустройствота, иккис — социальная эйгэҕэ, үһүс — инфраструктура эрэллээх үлэтин хаачыйыыга күүһүн түмэргэ сорунар. Оттон кандидат салгы үлэтигэр кыһаллыбакка, атын кандидаттары хараардар буоллаҕына, былааска табыстаҕына тугунан дьарыктанара өйдөнөр. Оройунан көрүн сөп. Оннук дьо о куоластаабаккыт ордук. Үчүгэй үлэ суох буолуо.

— 2005 сыллаахха, уһундук тохтуу сьылдыан баран, поселенческой таһым а быыбардар ытыллыбыттарыгар итинник сүгүһэри көтөҕөр бағалаахтар аҕыах этилэр. Билигин дьыала хайдыар?

— Билигин оннук проблема

түмүктээх буолуоҕа. — Кинилэри эмиз үөрэтиэххэ наада дуо?

— Оннук, ол эрээри кинилэри үөрэтэр ордук уустук. Депутаттар Дьокуускайга кэлэллэрин үбүлүү кыахпыт суох. Зональнай сүбэ мунньахтары ыытан, гос. былаас органнарын бэрэстэбиитэллэрэ улуустарга тахсан, активы, баһылыктары, депутаттары кытта көрсөн, болумуочуйалары уонна эбээһинэстэри быһааран биэрэллэрэ көмөлөөх буолар. СР Президенин салалта институтун кытта улуус киинэригэр муниципальнай сулууспалаахтар уонна депутаттар идэлэрин уларытар, үрдэтэр сыаллаах олохтоох бэйэни салайыныы оскуолаларынын ситимин кэ этии үлэтэ ытыллар. Биһиги департаммьтыгар муниципалитеттарга анаан чопчу хайысхаларынын акталаар моделларын уонна атын докумуоннарынын систимэлээн о оро методическай совет үлэлиир.

— Кандидатураларын туруоруммут дьо о тугу сүбэлиэ этэй?

— Бастакынан, быыбарданар дуоһунастарга кандидаттар үлэлэрин түмүгүн иһин эппиэтинэстэхтэрин туһунан толкуйдуохтаахтар. Быыбардааччы ханнык эрэ прожектарынан, олоҕо суох эрэнэриилэринэн албынныа суохтаах. Быыбарданар дуоһунастаах дьон, МТ баһылыга депутаттарга уонна нэһилиэнньэҕэ отчуоттууларынын уонна контуруоллалларын учуоттуоохха наада. Баһылык сьыл ахсын нэһилиэнньэҕэ отчуоттууругар анал схемалар бааллар, оттон быйылгыттан 90-с федеральнай сокуон чэрчитинэн бэрэстэбиитэллээх органнар депутаттарынын иһигэр отчуоттуоохтаах, эбиитин үчүгэй сыанабылы ылыахтаах. Икки сьыл субуруучу куһаҕан сыананы ылбыт баһылык ууратыллыан сөп. Ол иһин бу киһи, бастатан туран, эппиэтинэһин билинэхтээх, амбициятын умнуохтаах. Кандидаттар сүрүн сыалларынын биир дойдулаахтарыгар туһалаах үлэҕэ дьулуһу буолуохтаах.

«Якутия» хаһыат олунньу 2 күнүнээҕи нүөмэригэ

Кулун тутар 14 күнүгэр республика 100-тэн тахса муниципальнай тэриллиилэригэр ытыллар быыбардарга 94 куораттаагы уонна тыа сиринээҕи поселениеларын баһылыктара, бэрэстэбиитэллээх органнарга тыһынычаттан тахса депутат талыллыахтара. Кандидаттары туруоруу түмүктэнэн, регистрация кэнииттэн кинилэр быыбар иһинээҕи күрэстэһиллэрэ саҕаланыаҕа. Кыайылаахтары муниципальнай тэрилли депутаттын мандата эбэтэр баһылыгы кириһиллэтэ эрэ буолбакка, бастатан туран, сүрдээх ыраакан үлэ күүтэр. Ол туһунан биһиги СР Президени уонна правительство администратиятын олохтоох бэйэни салайыныы боппуруостарыгар департаммьнын салайааччытын бастакы солбуяааччыны Василий Сапсайы кытта кэпсэттибит.

— Муниципальнай быыбардар — демократия биур ураты көстүүтэ, кини көмөтүнэн граждандар былааска бырааптарынын олоххо киллэрэллэр. Россия Конституциятыгар этиллибитинэн, былааһы соҕотох үөскээччинэн элбэх омуктаах норуот буолар уонна былааһы граждандар референдум а уонна муниципальнай быыбардарга кыттан олохтууллар дьэн суруллубут. Онно баһылыкка уонна депутакка кандидаттар өйдүөх тустаахтар: былаас граждандарга баар, оттон кинилэр былаас болумуочуйаларын олоххо киллэрэр ө өнү эрэ о оролор, ол эбэтэр граждандар интэриэстэрин сирэйдээн туруулаһаллар.

— Ол иһин муниципальнай тэрилли баһылыгынын уонна депутатынын ким талыллара улахан суолталанаҕа?

— Эссө биур кыһалданан быыбардарга кыттарга сааһынан да, үөрэбинэн да тугу даһаны хааччактааһын суоҕа буолар. Ол түмүгэр талыллыбыт баһылыктар кылгас кэм иһигэр олохтоох бэйэни салайыныыны бэрээдэктир сокуоннары үөрэтэргэ күһэллэллэр, олор элбэхтэр, былаас болумуочуйатынын туһаныы 131-с федеральнай сокуону туссүрүннүүр отраслевой федеральнай сокуоннары, ону сэргэ

Улуу Кыайы 65 сылын көрсө

ПАТРИОТТАРЫ ИИТЭБИТ

PDF Compressor Free Version

Билинги кэмгэ Нам уллуун үрөзүн управлениета ытар үлэтин биир сүрүн хайысхатынан оҕолору гражданскай-патриотическай иити боулар. Үөрэнээччилэргэ гражданскай-патриотическай тыны, үрдүк духовнай-нравственнай туругу, омук быһытынан менталитеты олоҕурдууга үлэ улус ветераннарын сэбиэтин кытта бииргэ ытыллар.

Үөрэх управлениетын 2008 с. ахсынны 24 күнүнээҕи 01-08/545 N-дээх бирикээһинэн «Аҕа дойду Улуу сэриитигэр Кыайы 65 сыла туолуутун бэлэтээһингэ бэлэмнээһингэ уонна ытытыга аналлыт 2008-2010 сс. тэрээһиннэр былааннара» бигэргэммитэ. Үөрэх управлениета Кыайы 65 сылын көрсө «65 нэдиэлэ» диэн бырайыагы олоххо киллэриини саҕалаабыта. Кини чэрчитинэн «Хаар барс» диэн үөрэнээччилэр байыаннай-спортивнай ооннуулар, «Аҕа дойду эрэллээх уолаттара» диэн уолаттар вокальной ансамблларын конкурса уо.д.а. улус таһынаах тэрээһиннэр ытытыллылар, ытытыллар.

«65 нэдиэлэ» бырайыак чэрчитинэн үөрэх тэрилтэлэрин учууталлара уонна кылаас салаааччылары үөрэх уонна кылаас таһынаахы иитэр үлэ араас көрүнүн, алааһын туһанан үлэтиллэр. Ол курдук, сэри, тыыл ветераннарын ыгыран кылаас чаастарын, «Аһыныгас буолуу экипажа» диэн оскуола акциятын тэрийэн ытытыллар. Олорго сэри уонна тыыл ветераннарын туһунан сэдэх документальнай матырыйааллар туһаныллыбыттар. Республикабыт, улуспут биллиилээх историческай уонна государственнай үлэтигэр, салайааччылары Ийэ дойдуга бэринилээх олохторун чаҕылхай холобур быһытынан туһаналлар. Улус үөрэнээччилэрэ биһиги ветераннарбыт уонна сэри кэмнээҕи оҕолор тустарынан 800-тэн тахса альбому уонна матырыйаалы хомуудулар. Элбэх көрдүүр, чинчийэр тимуровскай үлэ ытытыла турар. Нам уллуун фронтвик-учууталларын туһунан «Чуорааным чугдаарын хаалларан...» диэн кинигэ таһаарылыгыгар матырыйаал хомулунна.

Гражданскай-патриотическай иитиигэ улус 25 үрөзүн

тэрилтэлэриттэн былааннаахтык уонна тиһигин быспакка үлэлээр Нам 2 N-дээх орто оскуола үүнэр көлүөнэни иитиигэ уонна Улуу Кыайы 65 сылын бэлэтээһини көрсө «Быһаммыт Сир Ийэ умнубат!» диэн девизтээх ыгырыгыны 2006 с. Саха республикатын үрөзүн бары коллективтарыгар туһайан ылыммыта. Бу ыгырыгы 2006 с. сэттинни 21 күнүгэр республика ветераннарын сэбиэтин киэн ыгырылаах сүбэ муннааһынан бигэргэммитэ.

2006 с. оскуола «Ийэ дойду көмүскээччигэ» бырайыагар СР ыччат политикатыгар министрствотун гранынан наҕараадаламмыта. Онон үөрэнээччилэр бөлөхтөрө биир дойдулаахтара

сулууспалы ытытылар байыаннай чаастарын кытта сибээһи олохтоору, Албан аат мистэлэрин көрөөрү Нам — Благовещенскай — Хабаровскай — Владивосток маршрутунан массынанан кэрийэн кэлбиттэрэ. 2007, 2008 сс. Нам — Москва — Ржев маршрутунан сылдыбыттар.

2009 с. олунньуугар оскуола ветераннарын сэбиэтин уонна улус ветераннарын сэбиэтин председателэ И.З. Кривошапкин кытытылаах оскуола музейин экспозициятын үөрүүлээх аһы буолбута. Ахсынны ыйтан оскуола үрдүнэн «Аҕа дойду Улуу сэриитин историейтын бастын билээччи» диэн историческай марафон саҕаланна. 2010 с. тохсунньу ыйыттан Улуу Кыайы 65 сылыгар аналлаах «Эдэр таалааннар» диэн оҕо айан оҕоһуутун фестивала аһыллына. Онон оҕолор бэйэлэрин декоративнай, прикладной техникскай, ойуулуур-дьүһүннүүр үлэлэрин, араас суруйууларын, хоһооннорун, кэпсээннэрин, видеога устубуттарын, хаартыскага түһэриитин конкурска көрдөрүүхтэрэ.

Муус устар ыйтан оскуола «Мин умнубаппын! Мин киэн туттабын!» диэн Аҕа дойду сэриитин быһаарылаах охсууларыгар, түгэннэригэр аналлаах радионан бириилэр цикллара тэриллэрэ былааннаар. «65

нэдиэлэ» бырайыак чэрчитинэн улус үрөзүн тэрилтэлэригэр Аҕа дойду Улуу сэриитин сүрүн событиеларын, Саха сирэ Кыайы туһугар киллэрсит кытытын тустарынан үрөти, кылаас таһынан тэрээһиннэр, музейга уруктар тэриллэн ытытыллар. Сыл устата үлэ уонна тыыл ветераннарын кытта шефтэһэн үлэлээһин, буйуннар пааматынныктарыгар экскурсиялар тэрилиннэр. Оҕолорго Ийэ дойдуга тапталы, патриоттуу өйү-санааны, аҕа көлүөнэни убаастыыр буолууну, бэйэ норуотун урукку историческай олоҕор харысхалаахтык сыһыаннаһыны иитэр, оҕо бэйэтин быраабын, билиитин ситиһэр сыалтан «Аан дойду оҕо хараһынан» диэн Улуу Кыайы 65 сылыгар аналлыт киэнэ, видео түһэриилэргэ конкурс ытытыллыбыта. Онон Нам уллуһуттан 2 үлэ Бочуотунай грамоталарынан уонна Махтал суруктарынан наҕараадаламмыттар: «Оччотооҕу барахан сылларга» диэн документальнай киэнэ, идея автора: Валерия Федорова, 11-с кылаас, Кыһыл-Сыырдаабы «Сайды» оҕо айымньытын киэнэ (сал. А.К. Федорова); «Умнубаппыт. Киэн туттабыт. Махтанабыт» диэн соц. ролик, идея автора — Намина Заматина, 11-с кылаас, Нам селотун «Саһарга» оҕо телестудията (сал. М.С. Герасимова).

Былаанна 2 этаптаах «Энсиэли оҕолоро — Улуу Кыайы 65 сылын көрсө» диэн улустастаахы акцияны ытыты турар. Онон үөрэнээччилэр нэһилиэнньэ иннигэр ханнык үлэлэри ытытыттарын отчуоттохтара.

«Биһиги ол суоллары умнарбыт табыллыбат» диэн научнай-практическай конференцияга ытыты. Онон улахан дьону сэргэ оскуола оҕолоро кытытыттар.

Патриотическай ыгыра улустастаахы фестивала, ыам ыйын 9 күнүгэр аналлаах открыткалар конкурстара, байыаннай уонна тематическай спортивнай күрэхтэһиилэри; «Событиелар. Дьоннор. Чахчылар» диэн ток-шоуну ытыты ахпыт.

Учууталлары сэргэ төрөппүттэр оҕолоро сабыдыаллара араас буолар. Ону ситэрэн-хоторон биэриигэ туһайыллар араас иитэр үлэни ытыты сылдыабыт. Патриотическай иити бошпуростарыгар төрөппүттэр уопсай муннахтара ытытыллар. 2009 с. сэттинни 18 күнүгэр «Оҕолорбутун патриотизмга хайдах иитэбит?» диэн ис хоһоонноох чат-конференцияны ытытыттар. Конференция үлэтигэр төрөппүттэр көхтөөхтүк кытытыттар.

А.С. ПАВЛОВА,
үрөх управлениетын иитэр үлэҕэ отделын сэбиэдиссэйэ

Извещение

Администрация муниципального образования «Намский улус» объявляет о проведении открытого по форме подачи предложений о цене аукциона по продаже автотранспортного средства: Спец. пассажирское; марка (модель) — УАЗ-220694-04; год изготовления — 2007; модель, № двигателя — 42130H * 71006329; шасси (рама) — № 37410080446703; кузов (кабина, прицеп) — № 22060070229408; цвет кузова (кабины) — «белая ночь»; мощность двигателя, л.с. (кВт) — 99 (72,8); идентификационный номер (VIN) — ХТТ22069480425384; тип двигателя — бензиновый; организация-изготовитель — ОАО УАЗ; далее по тексту — транспортное средство.

* Организатор аукциона: Комитет по управлению муниципальным имуществом.

* Начальная цена продажи транспортного средства составляет 200000 (двести тысяч) рублей.

* Оплата приобретаемого покупателем транспортного средства производится одновременно в течение семи дней со дня проведения аукциона.

* Заявки на участие в аукционе принимаются с 15.02.2010г. по 17.03.2010г. с 9.00 час. до 17.00 час. по адресу: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, каб. 217, тел. 41-676.

* Для участия в аукционе претендент представляет продавцу (лично или через своего полномочного представителя):

- заявку по утвержденной продавцом форме;
- платежный документ, с отметкой банка плательщика об исполнении платежа для подтверждения перечисления претендентом установленного задатка в счет обеспечения оплаты приобретаемого на аукционе транспортного средства;
- нотариально заверенные копии учредительных документов юридического лица;
- копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица;
- решение соответствующего органа управления покупателя о приобретении транспортного средства (в случае подачи заявки юридическим лицом);
- доверенность, оформленную в установленном порядке (в случае подачи заявки представителем юридического лица);
- копии документов, удостоверяющих личность (в случае подачи заявки физическим лицом).

* Размер задатка на участие в аукционе составляет 20% от начальной цены продажи транспортного средства — 40 000,00 (сорок тысяч) рублей - и перечисляется претендентом на следующие реквизиты до подачи заявки на участие в аукционе:

Получатель ФКУ МФ Республики Саха (Якутия) по Намскому улусу (Администрация МО «Намский улус»)

Доп. офис 8603/№ 067
ИНН 1417006575, КПП 141701001
Филиал 8603 Якутское отделение г. Якутск БИК 049805609
корр.счет 30101810400000000609
р/с 4030281027600006
л/с 55000017019

Вид платежа: Задаток на участие в аукционе

ЗАЯВКА

« _____ » _____ 200 ____ г.

Изучив извещение об открытом по форме подачи предложений о цене аукцион по продаже транспортного средства

(фирменное наименование (наименование), организационно — правовая форма юридического лица)

(ф.и.о. физического лица, данные паспорта)

юридический адрес _____

фактический адрес _____

телефон _____

факс _____

адрес электронной почты _____

(место и дата государственной регистрации, номер регистрационного свидетельства)

(номер и дата лицензии на осуществление деятельности)

заявляет о своем намерении принять участие в указанном аукционе и, представляя все необходимые документы, обязуется:

- 1) соблюдать установленный законодательством Российской Федерации порядок проведения аукциона, а также условия, установленные организатором аукциона;
- 2) в случае признания победителем аукциона в установленный срок заключить муниципальный контракт на куплю — продажу транспортного средства.
- 3) документы и сведения согласно требованиям аукциона прилагаются.

(подпись заявителя)

Руководитель
М.П.

* Аукцион проводится 18.03.2010г. в 11.00 час. по адресу: Намский улус, с. Намцы, ул. Октябрьская, 1 каб. 217

* Номер телефона, местонахождение продавца и комиссии: Намский улус, с. Намцы, ул. Октябрьская, 1 каб. 217, тел. 8(41162) 41 676.

* Шаг аукциона составляет 5% от начальной цены продажи имущества 10 000 (десять тысяч) рублей.

* Претенденты могут ознакомиться с иными сведениями по продаже транспортного средства по адресу: Намский улус, с. Намцы, ул. Октябрьская, 1 каб. 312, 42-5-34

* Договор купли-продажи заключается в течение 10 дней со дня проведения аукциона.

* До подписания договора купли-продажи транспортное средство никому не продано, не подарено, не заложено, не обременено правами третьих лиц, в споре и под арестом (запрещением) не состоит.

* Победителем аукциона признается участник аукциона, предложивший наибольшую цену за транспортное средство и названный аукционистом последним.

* Уведомление победителя будет производиться уполномоченным представителем продавца, путем направления Протокола об итогах аукциона победителю аукциона одновременно с уведомлением о признании его победителем.

Главный специалист КУМИ Г.Н. Шамаев

«Роспотребнадзор» сэрэтэр

ДИЗЕНТЕРИЯ

Дизентерия диэн шигелла ууһун бактериялара көбүтэр сыстыганнаахтарыылар. Инфекция төрүөтүнэн ыалдыбыт эбэтэр бактериялары илдьэ сылдыааччы киһи буолар. Бары илиинэн эбэтэр сахсырҕалар киртипит астарыттан, ууларыттан, малларыттан сыстар. Дизентерия микробтара сунһунан суон оһооско мунһустан сүһүрдэллэр, бааһырдаллар.

Дизентерия сибикилэрэ
Инкубационнай кэмэ — биртэн 7 кү э диэри (үксүгэр 2-3 күн). Бары саҕаланьытыгар температура үрдээһинэ, титирээһин, итииргээһин, сөниэтэ, аппетита суох буолуу бэлэтэнэр. Энтон ис ыалдыр, бастаан бүтэйдик, ис барытынан тарҕанан ыалдыр, ол кэниттэн сытырхайар, быһа тардан ыалдыр. Ис аллараа өттүнэн, ха ас, ардыгар у а диэки өттө ыалдыр. Дефекация иннинэ ыарыыта

күүһүрэр. Дефекация кэмигэр уонна ол кэннэ 5-15 мүнүүтэ устата көнө оһоос ыалдыр, көһүрэтинэргэ сымыйанан күһэйи үөскүүр. Иһи тарбаһынан баттаатахха, суон оһоос ыалдыра биллэр, ордук сигмовиднай оһоһо ыалдыр, таарыйдахха суон быа курдук биллэр. Хойуу элбэхтик кэлэр, кэлин салы уонна хаан булкаастаах буолар, онтон кыра хааннаах салы эрэ тахсар. Бары 1-2 күнтэн 8-9 кү э диэри уһуур.

Дизентерияны билии
Эпидемиологическай аналнез дааннайыгар, клиническэй көстүүлэргэ олобуран оһуулар: уопсай интоксикация, үөһэ этиллибит сибикилэр бааллар. Ректороманоскопия ныматынан суон оһоос дистальной отделларын салы наах бүрүөлэрэ сүһүрбүттэрин быһаарыллар. Калы бактериологическай чинчийи түмүгэр дизентерия микробтара булууннахтарына, ди-

агноһы халба наабакка туруоруохха сөп.

Дизентерияны эмтээһин

Дизентериялаабыт ыарахтары инфекционной стационарга даҕаны, дизэригэр да эмтээххэ сөп. Антибиотиктартан билигин тетрациклин (0,2-0,3 г кү э түөртэ) эбэтэр левомицетин (0,5 г кү э түөртэ 6 күн устата) туттулар. Ол эрээри бу эмтэри микробтар тулуйар буоллулар, онон көдьүүстэрэ мөлтөөтө. Маны таһынан нитрофурановой препараттары (фуразолидон, фурадонин о.д.а.) 0,1 г кү э түөртэ 5-7 күн иһэрдэллэр. Битэмииннэр комплекстарын аныыллар. Барахан ыарыга дезинтоксикационной терапияны ытытыллар.

Дизентерияны сэрэти

Барынахтары эрдэ билии, уунан хааччылар, ас о ороп тэрилтэлэри санитарнай хонтуруоллаһын, сахсырҕалары утары охсуһуу миэрэлэрэ, тус бэйэ гигиената туһалаахтар.

«Роспотребнадзор»

Намнаабы территорияльной салаата

PDF Compressor Free Version